

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 10 lipca 2007 r.

w sprawie pomocy państwa C 20/06 (ex NN 30/06) przyznanej przez Słowenię na rzecz Novoles Lesna Industrija Straža d.d.

(notyfikowana jako dokument nr C(2007) 3223)

(Jedynie tekst w języku słoweńskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/90/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego art. 88 ust. 2, akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z postanowieniami wymienionymi powyżej⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) W dniu 1 grudnia 2004 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą domniemanej pomocy na rzecz słoweńskiego przedsiębiorstwa przetwórstwa drewna, Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (zwanego dalej „Novoles Straža”).

(2) Skarga dotyczyła środków finansowych przekazanych na rzecz Novoles Straža w dniu 27 maja 2004 r. decyzją

rządu słoweńskiego, podjętą na podstawie art. 21 słoweńskiej Ustawy o pomocy na ratowanie i restrukturyzację zagrożonych przedsiębiorstw. Następnie okazało się, że ten środek nie został zgłoszony Komisji, ponieważ został zatwierdzony przez słoweńską Komisję ds. Monitorowania Pomocy Państwa w dniu 23 kwietnia 2004 r., tj. przed przystąpieniem Słowenii do UE. Jednakże ponieważ właściwym kryterium określania czasu udzielenia pomocy jest prawnie wiążący akt, którym właściwe władze krajowe zobowiązują się do udzielenia pomocy państwa, Komisja uznała, że przedmiotowy środek stanowi nową pomoc, którą wobec tego należało zgłosić na mocy art. 88 i która powinna być poddana ocenie na mocy art. 87 Traktatu WE⁽²⁾.

(3) Pismem z dnia 16 maja 2006 r. Komisja poinformowała Słowenię o podjęciu decyzji w sprawie wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do tej pomocy.

(4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących środka/pomocy.

(5) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.

⁽²⁾ Szczegółowy opis postępowania podano w decyzji o wszczęciu postępowania (patrz: przypis 1) i ma on również zastosowanie do celów niniejszej decyzji.

⁽³⁾ Patrz: przypis 1.

⁽¹⁾ Dz.U. C 194 z 18.8.2006, str. 22.

- (6) Słowenia przedstawiła uwagi w piśmie z dnia 17 lipca 2006 r. Dodatkowych informacji zażądano od niej w pismach z dnia 11 października 2006 r. i 23 lutego 2007 r.; informacje te dostarczono w dniu 30 listopada 2006 r. i 23 kwietnia 2007 r. Ponadto w dniu 28 czerwca 2006 r. odbyło się spotkanie służb Komisji ze słoweńskimi władzami.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS POMOCY

1. Beneficjent

- (7) Novoles Straža wytwarza półprodukty z drewna i meble. Spółka ma siedzibę w miejscowości Straža, w Słowenii, położonej w obszarze objętym pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE. W 2003 r. zatrudniała około 800 pracowników i jest jednym z największych pracodawców w sektorze drewna i mebli w Słowenii.
- (8) Spółka posiada udział w dwóch innych spółkach: Novoles-Primara, d.o.o. (100 %) i Pohištvo Brežice, d.d. (93,7 %). Zgodnie z informacjami Słowenii obie te spółki również znajdowały się w trudnej sytuacji finansowej. Pierwsza z wymienionych wypracowała w 2003 r. bardzo niewielki zysk, druga wykazała stratę.
- (9) Spółka stanowi własność wielu osób fizycznych i prawnych. Jest ona jednak do tego stopnia rozproszona, że żadna z tych osób nie sprawuje takiej kontroli nad spółką, która pozwalałaby na uznanie jej za część więk-

szej grupy. W rzeczywistości największymi akcjonariuszami są pracownicy i byli pracownicy, którzy nie są związani żadną umową akcjonariuszy i posiadają 22,3 % akcji. Oprócz tego 33,4 % akcji jest własnością PID-ów. Komisja rozumie jednak, że PID-y (fundusze inwestycyjne) są jedynie podmiotami o charakterze administracyjnym, które zarządzają udziałami prywatnych udziałowców. Te pakiety udziałów są wynikiem prywatyzacji „własności społecznej” w Słowenii, tj. której koncepcja zakładała, że przedsiębiorstwa należą do wszystkich obywateli. Własność społeczna została przekształcona w drodze wydania świadectw udziałowych obywatelom, którzy mogli je wymienić na udziały lub akcje spółek. PID-y zostały utworzone w celu umożliwienia obywatelom udziału w tym przekształceniu własności, poprzez wymianę świadectw na udziały lub akcje spółek. Słoweńskie władze potwierdziły, że PID-y nie dysponują środkami na pomoc przedsiębiorstwom w przewyżczeniu trudności.

2. Sytuacja finansowa beneficjenta

- (10) Trudna sytuacja finansowa spółki wynika stąd, że utraciła ona znaczną kwotę kapitału zakładowego wynoszącego 1 262 mld SIT (około 5,3 mln EUR⁽⁴⁾), który w kwietniu 2004 r. zmniejszył się do 0,75 mld SIT. Najważniejsze wskaźniki finansowe i operacyjne, zaczerpnięte z bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 1

Wskaźniki finansowe dla Novoles Straža

Wskaźnik	1999	2000	2001	2002	2003
Przychody ze sprzedaży, netto	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Zapasy	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Roszczenia	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Zysk (Strata)	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Wskaźnik zadłużenia	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

- (11) Władze słoweńskie wyjaśniły, że straty spółki powstały przede wszystkim wskutek niewykonania planu sprzedaży i wzrostu kosztów finansowych. Świadczy o tym stały wzrost wskaźnika zadłużenia spółki oraz wzrost średniego stanu zapasów.
- (12) W odpowiedzi na wszczęcie postępowania słoweńskie władze wyjaśniły, że wielkość sprzedaży spadła również w latach 2000–2001 i 2002–2003, natomiast jej wzrost w 2002 r. nastąpił wskutek nadzwyczajnych wydarzeń, tj. robót budowlanych w Chorwacji (w związku z wyposażaniem dużych kompleksów hotelowych), wprowadzenia nowego asortymentu mebli oraz uwzględnienia przychodów dwóch spółek zależnych włączonych do struktury Novoles w dniu 1 stycznia 2003 r.

- (13) Ponadto słoweńskie władze dostarczyły Komisji dokumenty świadczące o tym, że spółka nie miała możliwości pozyskania wystarczającej kwoty nowego kapitału na rynkach kapitałowych. W szczególności, banki odmówiły udzielenia spółce Novoles Straža nowych środków z uwagi na jej niską zdolność kredytową i niewystarczające zabezpieczenie w celu zrównoważenia ryzyka w związku z jego złą sytuacją. Nawet gwarancje państwa pokrywające 65 % wnioskowanej kwoty zostały uznane za niewystarczające.

⁽⁴⁾ Na początku 2006 r. 1 EUR = 240 talarów słoweńskich (SIT).

3. Program restrukturyzacji

- (14) W celu przezwyciężenia trudności w kwietniu 2004 r. spółka Novoles Straža przedstawiła Ministerstwu Gospodarki plan restrukturyzacji począwszy od marca 2004 r., obejmujący okres restrukturyzacji od 2004 do 2008 r.
- (15) Jako powód obecnej sytuacji w planie podaje się spadek wzrostu gospodarczego na głównych rynkach wywozowych spółki (w szczególności w Niemczech i Stanach Zjednoczonych), na których sprzedawała ona 60 % swoich produktów. Zmniejszył się ponadto popyt na produkty pośrednie. Spadek przychodów w 2003 r. przyczynił się ostatecznie do utraty zdolności spółki do regulowania zobowiązań z własnych środków, a w konsekwencji – do wzrostu zadłużenia i obciążeń finansowych. Co więcej ze względu na swoją strukturę organizacyjną, spółka nie miała możliwości dostosowania produkcji do popytu.
- (16) W celu przezwyciężenia trudności zaplanowano i przeprowadzono restrukturyzację finansową, która miała na celu przekształcenie krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym, w kwocie 1 669 940 776 SIT w zobowiązania długoterminowe przy pomocy gwarancji państwa w wysokości 1,1 mld SIT, udzielonej na niektóre pożyczki w 65 % zabezpieczone hipoteką. Koszty refinansowania pozostałej kwoty w wysokości 569 940 776 SIT zostały pokryte bez udziału pomocy państwa, jednak przy wskaźniku wysokości zadłużenia do wartości nieruchomości wynoszącym ponad 100 % wartości nominalnej.
- (17) Ponadto Novoles Straža zamierza w następujący sposób zmienić kierunek działalności:
- wprowadzić zmianę do strategii marketingowej, polegającą na częściowym przestawieniu się z rynku UE i rynku północnoamerykańskiego na rynki Europy Wschodniej i Rosji. Słoweńskie władze przedłożyły dowody na potwierdzenie kilku projektów dotyczących sprzedaży, zapoczątkowanych między innymi w Rosji, na Słowacji i w Serbii. Sprzedaż na rynki zagraniczne wzrosła do 77 % w 2008 r. w porównaniu do 70 % w 2004 r., przy czym sprzedaż na rynki wschodnioeuropejskie wyniesie 8 % (w porównaniu do 0 %),
 - ograniczyć udział produktów pośrednich na rzecz produktów końcowych. Udział produktów końcowych wyniesie 33 % w 2008 r. (w porównaniu do 26 % w 2003 r.), udział produktów oznaczonych własną marką będzie stanowił 26 % w 2008 r. (w porównaniu do 20 % w 2003 r.), natomiast udział produktów pośrednich zmniejszy się z 41 % do 31 %
- w 2008 r. Wprowadzie produkty pośrednie będą w dalszym ciągu stanowiły ważną część produkcji, nie będzie to jednak wyłącznie sklejka, a zatem nastąpi wzrost wartości dodanej. Atutem spółki w tym względzie jest to, że wytwarza ona niewielkie ilości dla znanego sobie producenta.
- (18) Ponadto zmianie kierunku działalności towarzyszy restrukturyzacja technologiczna, która ma na celu zwiększenie efektywności procesu produkcji pod względem kosztów i przystosowanie wyposażenia technologicznego do produkcji stymulowanej popytem, spełniającej także normy ekologiczne. Kwota przewidywanych nakładów inwestycyjnych wynosi 1 455 mln SIT (6,06 mln EUR), które zostaną w szczególności przeznaczone na sfinansowanie działań zmierzających do zwiększenia wydajności, poprawy warunków pracy, lepszego wykorzystania materiałów, oszczędności energii i spełnienia norm ekologicznych. Słoweńskie władze przedstawiły Komisji tabelę z wykazem inwestycji, które polegają na takich działaniach, jak unowocześnienie centrum zysku dla sklejki, wprowadzenie sterowanego komputerowo procesu suszenia, modernizacji produkcji w centrum zysku dla wytwarzania nowego asortymentu produktów, przeprowadzeniu kompleksowego remontu systemu energetycznego i wprowadzeniu nowego systemu informatycznego. Słoweńskie władze poinformowały o pewnych opóźnieniach w realizacji niektórych kluczowych inwestycji, np. w produkcję w ramach centrum zysku dla wytwarzania nowego asortymentu produktów czy kompleksowy remont systemu energetycznego, wskutek braku środków (koszty tych inwestycji miały być w głównej mierze pokryte ze środków własnych spółki).
- (19) I wreszcie, restrukturyzacja zatrudnienia będzie miała na celu zmniejszenie liczebności siły roboczej o 96 osób i zapewnienie specjalistycznego i ogólnego szkolenia pozostałym pracownikom. Koszty przedsięwzięcia w wysokości 537 mln SIT zostaną częściowo pokryte z dotacji w kwocie 283 mln SIT (1,2 mln EUR).
- (20) Słowenia przedstawiła pięcioletni hipotetyczny scenariusz działalności gospodarczej, z którego wynika, że realizacja planu restrukturyzacji umożliwi przywrócić dobrą kondycję Novoles Straža.
- (21) Słoweńskie władze dostarczyły Komisji dane na poparcie prognoz dotyczących sprzedaży. Po pierwsze w hipotetycznym scenariuszu przewidziano wzrost sprzedaży w latach 2005–2007 o około 10 % na rynkach Europy Zachodniej i o około 20 % na rynkach Europy Wschodniej⁽⁵⁾. Po drugie uwzględniono przejście z wytwarzania produktów pośrednich na produkty końcowe (59 % produktów końcowych zamiast 46 %).

⁽⁵⁾ Informacje oparte na ocenach przeprowadzonych przez Euromonitor, 2003.

- (22) W oparciu o te założenia i prognozy opracowane przez członków kierownictwa ds. handlowych na podstawie informacji uzyskanych podczas targów, od przedstawicieli handlowych i bezpośrednio od odbiorców, w Novoles Straža opracowano plan sprzedaży na lata 2004–2008.
- (23) Na podstawie realistycznych prognoz przewiduje się, że w latach 2003–2008 zostanie osiągnięty wzrost sprzedaży krajowej w granicach od 3,6 % do 5,7 %

i sprzedaży zagranicznej w granicach od 6,5 % do 8,4 %. W związku z tym w wyniku restrukturyzacji spółka w 2008 r. uzyska marżę operacyjną w wysokości 11,7 %. Wskaźnik zysku operacyjnego do kapitału własnego wzrośnie w 2008 r. do 12,6 %.

4. Koszty i finansowanie restrukturyzacji

- (24) W poniższej tabeli podano informacje dotyczące finansowania kosztów restrukturyzacji:

Tabela 2

Koszty i finansowanie restrukturyzacji

Wymagane środki (w tys. SIT)	Środki własne	Dotacje	Gwarancja	Ogółem
Restrukturyzacja finansowa	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Restrukturyzacja w zakresie marketingu i rozwoju przedsiębiorstwa	675 000			675 000
Restrukturyzacja technologiczna	1 456 000		200 000	1 656 000
Restrukturyzacja zatrudnienia	253 988	282 771		536 759
Ogółem:	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) Dane zamieszczone przez Komisję.

- (25) Spółka otrzymała pomoc państwa w łącznej wysokości 1 583 mln SIT (6,6 mln EUR); jednakże w rzeczywistości stało się to dopiero pod koniec 2004 r., a nie jak planowano, w połowie 2004 r.
- (26) Główne wsparcie polega na udzieleniu gwarancji państwa na cztery pożyczki w łącznej wysokości 1,3 mld SIT, które pomogą Novoles Straža w zmianie harmonogramu spłaty obecnego zadłużenia. Termin spłaty wynosi siedem lat, w tym dwa lata moratorium. Po tej zmianie stopa oprocentowania wynosi 4,5 %, łącznie z kwotą płatności ryczałtowej w wysokości 0,1 % z tytułu kosztów zawarcia i obsługi transakcji kredytowej. Gwarancja pokryje 100 % pożyczki i będzie dodatkowo zabezpieczona hipoteką w co najmniej 65 %.
- (27) Słowenia twierdzi, że 2 385 mln SIT kosztów restrukturyzacji spółki pokrywa z środków własnych. Jednakże

Komisja uważa za właściwe dodatkowo uwzględnić kwotę w wysokości 569 mln SIT pochodzącą z prywatnego finansowania pożyczek (stanowiącą 8,5 %). Część funduszy własnych spółka musiała uzyskać w drodze dezinwestycji (1 323 mln SIT, tj. 30,5 %) oraz amortyzacji i umorzenia (29,76 %). Słoweńskie władze przedstawiły Komisji szczegółowy wykaz dezinwestycji. Spółka uzyskała w ten sposób około 300 mln SIT już w 2005 r., dalsze dezinwestycje zaplanowano (i częściowo przeprowadzono) na 2006 r. (o wartości około 600 mln) oraz na 2007 i 2008 r. (450 mln).

5. Sytuacja rynkowa i środki wyrównawcze

- (28) Novoles Straža wytwarza następujące produkty, których udział w rynku UE-25 przedstawia się następująco:

Tabela 3

Udziały w rynku

Produkt	udział w rynku w 2003 r.	udział w rynku w 2005 r.
Sklejka (*)	0,14 %	0,13 %
Krzesła i ich części (**)	0,07 %	0,04 %
Meble i ich części (***)	0,08 %	0,05 %
Średnio	0,09 %	0,06 %

(*) Kody zharmonizowanego systemu Stanów Zjednoczonych 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.

(**) Kody zharmonizowanego systemu Stanów Zjednoczonych 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.

(***) Kody zharmonizowanego systemu Stanów Zjednoczonych 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. Inne rodzaje pomocy

- (29) Korygując dane liczbowe podane w decyzji o wszczęciu postępowania, słoweńskie władze oświadczyły, że w 2004 r. spółka Novoles Straža faktycznie korzystała z pożyczek udzielanych na korzystnych warunkach, jednakże kwota tych pożyczek, udzielonych ze źródeł publicznych i prywatnych na cele ochrony środowiska, wyniosła zaledwie 115,2 mln SIT (0,48 mln EUR), a ekwiwalent dotacji netto wyniósł 14,9 mln SIT (62 000 EUR). Ta pomoc została udzielona w ramach programu „Współfinansowanie inwestycji w zakresie ochrony środowiska” i była zatwierdzona w lutym 2004 r.
- (30) Słowenia poinformowała również, że spółka uzyskała w 1999 r. jedynie pomoc w wysokości 18,1 mln SIT (75 000 EUR) w formie subsydium stopy procentowej, 11,5 mln SIT (48 000 EUR) w formie pomocy na zatrudnienie; 3,6 mln SIT (15 000 EUR) w formie pomocy na badania naukowe i rozwój i, 1,1 mln SIT (4 600 EUR) w formie pomocy wywozowej.
- (31) Pierwsza pomoc, wymieniona w poprzednim punkcie, która zgodnie z początkowym założeniem miała być pomocą na restrukturyzację, stanowiła jedynie subsydium stopy procentowej, udzielone dlatego, że stopy procentowe w Słowenii były relatywnie wysokie w porównaniu z zagranicznymi. W rzeczywistości, jednym z warunków skorzystania z programu było uzyskanie przez spółkę ratingu kredytowego na poziomie A, B, C lub D. Spółka nie mogła także podlegać postępowaniu upadłościowemu. Spółka przedłożyła dowód na to, że w tamtym czasie miała rating kredytowy na poziomie A/B.

III. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA PRZEWIDZIANEGO W ART. 88 UST. 2 TRAKTATU WE

- (32) W piśmie z dnia 16 maja 2006 r., Komisja stwierdziła, że środki, o których mowa, stanowiły nową pomoc, którą należało zgłosić na mocy art. 88 Traktatu WE i która powinna być poddana ocenie na mocy art. 87 Traktatu WE. W związku z tym Komisja po raz kolejny przypominała, że właściwym kryterium jest prawnie wiążący akt, którym właściwe władze krajowe zobowiązały się do udzielenia pomocy państwa, przyjęty w maju 2004 r.
- (33) Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności środka ze wspólnym rynkiem, a w szczególności ze Wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności z 1999 r.⁽⁶⁾, na podstawie następujących przesłanek:

— Komisja nie miała pewności, czy istniały zwyczajowe oznaki, że spółka przeżywa trudności, ponieważ w 2003 r. jego sprzedaż wzrosła, a stan zapasów w 2002 r. się zmniejszył. Ponadto nie było jasne, czy spółka była częścią większej grupy,

- nie było jasne, w jaki sposób spółka miała odzyskać długotrwałą dobrą kondycję, zwłaszcza że brakowało danych stanowiących podstawę hipotetycznych scenariuszy finansowych,
- nie było jasne, czy spółka wносиła znaczny wkład własny w restrukturyzację wobec braku precyzyjnego wyjaśnienia, z jakich źródeł miały pochodzić wskazane fundusze własne,
- nie przedstawiono analizy rynku w celu uzasadnienia powodów niezastosowania środków wyrównawczych,
- zgodność z zasadą „jednorazowej pomocy” budziła wątpliwości, gdyż spółka otrzymała już pomoc na restrukturyzację w 1999 r.

IV. UWAGI PRZEKAZANE PRZEZ SŁOWENIĘ

- (34) Słowenia utrzymywała, że pomoc państwa na rzecz spółki Novoles Straža została przyznana przed przystąpieniem Słowenii do Unii Europejskiej, ponieważ zakres zaangażowania finansowego państwa był znany przed przystąpieniem.
- (35) Po drugie, Słowenia chciała rozwiązać wątpliwości Komisji Europejskiej co do tego, czy Novoles Straža należy do większej grupy spółek, czy nie, poprzez wyjaśnienie specyfiki struktury własności w Słowenii, przedstawionej powyżej, oraz skorygowanie udziałów procentowych akcjonariuszy.
- (36) Po trzecie, Słowenia przedstawiła dowód na to, że Novoles Straža jest „przedsiębiorstwem przeżywającym trudności”, wyjaśniając bardziej szczegółowo ogólne tendencje w trudnościach finansowych, z którymi boryka się ona od 1999 r. (świadczą o nich rosące stany zapasów i zadłużenie oraz spadek sprzedaży, choć w 2002 r. odnotowano pewne nadzwyczajne wydarzenia przyczyniające się do jej wzrostu) i które doprowadziły do braku zdolności pozyskania zewnętrznego finansowania w 2004 r.
- (37) Po czwarte, słoweńskie władze przekazały informacje świadczące o tym, że podstawą strategii Novoles Straža jest badanie rynku i prognozy potwierdzające stosunkowo dużą sprzedaż mebli w przyszłości.
- (38) Po piąte, w odniesieniu do środków wyrównawczych, Słowenia przedstawiła badanie rynku, z którego wynika, że udział Novoles Straža we właściwym rynku produktowym w UE-25 jest bardzo mały. Słoweńskie władze podkreśliły również, że spółka Novoles Straža jest zlokalizowana w obszarze objętym pomocą w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE.

⁽⁶⁾ Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2).

- (39) I wreszcie w odniesieniu do pomocy państwa otrzymanej przez spółkę w przeszłości, Słowenia skorygowała niektóre omyłki w uzyskanych kwotach oraz przede wszystkim stwierdziła, że pomoc początkowo określona jako pomoc na restrukturyzację nie była przyznana na ratowanie i restrukturyzację zgodnie z definicją podaną w wytycznych.

V. OCENA POMOCY

1. Istnienie pomocy państwa

- (40) Zgodnie z art. 87 Traktatu WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, chyba że można ją uzasadnić na podstawie art. 87 ust. 2 lub ust. 3 Traktatu WE.
- (41) Komisja stwierdza, że pomoc została udzielona przy użyciu zasobów państwowych na rzecz jednego przedsiębiorstwa. Ma to w oczywisty sposób zastosowanie do bezpośredniej dotacji, ale także gwarancji, w szczególności w przypadku, gdy przedsiębiorstwo przeżywa trudności i udziela się mu 100 % zabezpieczenia na pożyczki⁽⁷⁾. W rzeczywistości gwarancja umożliwiła spółce uzyskanie większej kwoty pożyczki niż mogłaby uzyskać bez niej.
- (42) Ponieważ handel produktami drzewnymi odbywa się między Słowenią a innymi państwami członkowskimi, środek może przyczynić się do poprawy sytuacji odbiorcy pomocy w porównaniu z sytuacją innych konkurentów w Słowenii i w UE. Z tego względu pomoc zakłóca konkurencję i ma wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. W związku z tym Komisja uważa, że przedmiotowe środki, przyznane na rzecz Novoles Straža, stanowią pomoc, o której mowa w art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

2. Istnienie nowej pomocy

- (43) Słoweńskie władze wyraziły najpierw wątpliwości, czy Komisja jest uprawniona do przeprowadzenia oceny pomocy na mocy art. 87 i 88 Traktatu WE, argumentując, że została ona udzielona przed przystąpieniem Słowenii do UE. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyjaśniła, że w celu stwierdzenia, czy pomoc została udzielona przed przystąpieniem czy po nim, właściwym kryterium jest prawnie wiążący akt, którym właściwe władze krajowe zobowiązały się do udzielenia pomocy⁽⁸⁾. Wobec braku takiej decyzji przed przystąpieniem,

środek stanowi nową pomoc, nawet jeżeli zakres zaangażowania finansowego państwa był znany wcześniej.

- (44) Komisja podtrzymuje swój wstępny wniosek, że wiążący akt, którym właściwe władze krajowe zobowiązały się do przyznania pomocy, nie został wprowadzony w życie przed przystąpieniem. Odpowiednie słoweńskie przepisy stanowią, że pomoc ma być przyznawana decyzją rządu na wniosek odpowiedzialnego ministerstwa. Wprawdzie do jej przyznania niezbędne są uprzednie decyzje międzydepartamentalnej komisji ekspertów i odpowiedzialnego ministerstwa, nie są one jednak wystarczające do przyznania pomocy. Ostateczna decyzja należy do rządu. W niniejszej sprawie rząd wydał decyzję w dniu 27 maja 2004 r., a Słowenia przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. Wobec tego środek stanowi nową pomoc i należało go zgłosić na mocy art. 88 Traktatu WE i poddać ocenie zgodnie z art. 87 Traktatu WE.

3. Zgodność pomocy

- (45) Jeżeli przedmiotowa pomoc jest pomocą na restrukturyzację, jest ona zgodna ze wspólnym rynkiem, gdy spełnia kryteria określone w Wytycznych wspólnotowych dotyczących sprawy pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji (zwanym dalej „wytycznymi”)⁽⁹⁾.
- (46) W świetle uwag Słowenii i informacji zebranych podczas badania, Komisja sformułowała następujące wnioski dotyczące powodów, które skłoniły ją do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

3.1. Kwalifikowanie się przedsiębiorstw do pomocy

- (47) Na podstawie informacji przedstawionych przez Słowenię, Komisja uważa, że wyniki spółki, opisane w motywach (24)–(27) powyżej, świadczą o tym, że spółka faktycznie znajdowała się w trudnej sytuacji, w czasie gdy została udzielona przedmiotowa pomoc państwa. Komisja stwierdza w szczególności, że problemy te były częścią tendencji w latach 2000–2004, a nie tylko odosobnionym zjawiskiem zaistniałym w 2003 r. Słoweńskie władze przedstawiły ponadto wystarczające dowody świadczące o tym, że w 2004 r. spółka nie byłaby zdolna do samodzielnego refinansowania swego krótkoterminowego zadłużenia. Nie pozostaje to w sprzeczności z faktem, że spółka zdołała je zrefinansować w pewnym zakresie bez pomocy, ponieważ ten cel osiągnęła za pomocą wysokiego zabezpieczenia, jednak nie mogła go zapewnić w odniesieniu do całej kwoty, która miała podlegać refinansowaniu.

⁽⁷⁾ Patr.: pkt 2.1.2 i 4.2 obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji (Dz.U. C 71 z 11.3.2000, str. 14).

⁽⁸⁾ Patr.: decyzja o wszczęciu postępowania (por. przypis 1), motyw 20 i nast.

⁽⁹⁾ Ponieważ pomoc została przyznana w maju 2004 r., musi być poddana ocenie na podstawie wytycznych z 1999 r., tj. Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2).

(48) Komisja bierze również pod uwagę wyjaśnienia Słowenii dotyczące struktury własności spółki Novoles Straža. Wobec pasywności i niskich zasobów kapitałowych instytucjonalnych właścicieli Novoles Straža, a także rozproszenia pozostałej części własności, Komisja przyznaje, że spółka nie mogła uzyskać niezbędnych środków finansowych od swoich udziałowców. Z tego samego powodu i przy uwzględnieniu, że żaden właściciel nie jest w posiadaniu więcej niż 22 % kapitału zakładowego Novoles Straža, Komisja uważa również, że Novoles Straža nie należy do większej grupy.

(49) Komisja w związku z tym stwierdza, że spółka Novoles Straža kwalifikowała się do pomocy na restrukturyzację.

3.2. Przywrócenie dobrej kondycji

(50) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zwróciła uwagę na brak jasności co do tego, w jaki sposób plan restrukturyzacji miał umożliwić Novoles Straža odzyskanie długotrwałej dobrej kondycji. To zastrzeżenie odnosiło się przede wszystkim do pięcioletniej prognozy finansowej wskazującej, jakie zmiany miały przypuszczalnie nastąpić w spółce w wyniku działań restrukturyzacyjnych. Komisja zwróciła również uwagę, że Słowenia nie dostarczyła informacji wymaganych przez Komisję do oceny założeń dotyczących ewentualnych wyników Novoles Straža, które spółka miałaby osiągnąć w ramach planu restrukturyzacji.

(51) W toku postępowania Słowenia przedstawiła uzupełniające informacje wymienione w motywach (21) i (22) powyżej. Te informacje odpowiednio wyjaśniają podstawę przyjętych założeń. Komisja stwierdza, że prognozy Novoles Straža, dotyczące sprzedaży, mogą obecnie wydawać się dość optymistyczne, jeśli weźmie się pod uwagę, że w 2005 i 2006 r. sektor zderzył się z ostrą konkurencją ze strony Dalekiego Wschodu, która doprowadziła do nadmiernej podaży i presji na obniżenie cen. Nie wiadomo jednak dokładnie, czy te informacje były już znane na początku 2004 r. Ponadto Komisja w 2006 r. sama stwierdziła, że: „produkcja i zużycie sklejki znacznie wzrosło w ciągu ostatnich kilku lat, zaobserwowano także znaczny rozwój rynku wywozowego dla niektórych jej gatunków”⁽¹⁰⁾. Ponieważ Komisji nie dostarczono żadnych informacji, które mogłyby podważyć założenia przyjęte przez spółkę lub jej własne przypuszczenia, nie ma ona podstaw, by je kwestionować. Komisja uważa zatem, że prognozy nie wydają się nieprawdopodobne i jej wątpliwości co do tej kwestii zostały rozwiązane.

(52) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja również stwierdziła, że plan restrukturyzacji przewiduje kilka działań wewnętrznych, które, jeśli zostaną zrealizowane,

mogą przyczynić się do zmiany sytuacji spółki. W toku badania Komisja uzyskała informacje, że nie wprowadziła ona jeszcze w życie wszystkich planowanych działań restrukturyzacyjnych. Zgodnie z informacjami słoweńskich władz, powodem tego jest między innymi opóźnienie w otrzymaniu pomocy państwa i gorsze od oczekiwanych wyniki operacyjne. W tym kontekście Komisja zwraca uwagę, że techniczna restrukturyzacja w ramach planu restrukturyzacji miała być sfinansowana głównie z środków własnych spółki. Taki mankament nie ujawnił się wcześniej i można go nawet wytłumaczyć tym, że pomoc państwa faktycznie musi ograniczać się do niezbędnego minimum, w szczególności w przypadku państwa członkowskiego, które zobowiązuje się do realizacji takiego planu⁽¹¹⁾ w przededniu przystąpienia do UE. A zatem w tym szczególnym przypadku Komisja nie uzna tego mankamentu za wystarczający do zakwestionowania istnienia realnego planu restrukturyzacji. Komisja chciałaby jednak przypomnieć, że zatwierdzenie pomocy jest warunkowe i uzależnione od pełnego wdrożenia planu restrukturyzacji (pkt 43), a jego przebieg będzie monitorowany (pkt 46).

(53) Komisja oczekuje więc, że Słowenia, zgodnie z pkt 46 wytycznych, przedłoży jej co najmniej dwa sprawozdania z monitorowania (jedno dotyczące 2007 r. – do końca stycznia 2008 r., i drugie dotyczące 2008 r. – do końca stycznia 2009 r.), zawierające szczegółowe informacje o wynikach finansowych przedsiębiorstwa i podjętych inwestycjach. Komisja pragnie zaznaczyć, że nawet jeżeli spółka odzyska dobrą kondycję bez zrealizowania wszystkich inwestycji, może ona zostać zobowiązana do zwrotu pewnej części pomocy państwa, jeśli planowane inwestycje nie zostaną w pełni wdrożone⁽¹²⁾.

3.3. Pomoc ograniczona do minimum

(54) Pomoc jest także ograniczona do minimum. W szczególności Komisja ma wątpliwości co do tego, czy spółka wniosła znaczny wkład własny. Zgodnie z pkt 40 wytycznych, pomoc musi być ograniczona do ścisłego minimum niezbędnego do przywrócenia dobrej kondycji, a beneficjenci pomocy powinni przyczynić się znacząco do planu restrukturyzacji na zasadzie wyłożenia własnych środków.

(55) Wyjaśnienia słoweńskich władz, dotyczące własnego wkładu spółki, jak podano w motywie (27), są na tyle szczegółowe, że pozwalają Komisji sprawdzić, że w latach 2005–2008 dokonała ona lub dokona wielu dezinwestycji o wartości odpowiadającej 30,5 % kosztów restrukturyzacji. Ponadto Komisja stwierdza, że spółka Novoles Straža uzyskała zewnętrzne finansowanie w wysokości 8,5 %, bez udziału pomocy państwa.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

⁽¹¹⁾ Patrz: pkt 32 wytycznych. Zobowiązanie dotyczące planu faktycznie podjęto przed przystąpieniem, jedynie pomoc została przyznana później.

⁽¹²⁾ Patrz: decyzja Komisji z dnia 13 września 2006 r., sprawa N 350/2006 MSO (Dz.U. C 280 z 18.11.2006, str. 4).

- (56) Komisja po raz kolejny zaznacza jednak, że nie może uznać umorzenia za wkład własny spółki, ponieważ nie jest ono źródłem środków dostępnych dla spółki i zależy również od przyszłych operacji, które są wynikiem udzielonej pomocy państwa⁽¹³⁾.
- (57) W związku z powyższym Komisja może w sumie określić wkład własny spółki na 39 %, co zgodnie z wytycznymi z 1999 r. można uznać za wkład znaczny⁽¹⁴⁾.
- (58) Ponadto pomoc jest także ograniczona do ścisłego minimum niezbędnego do przywrócenia dobrej kondycji, ponieważ zasadniczo pokrywa ona potrzeby w zakresie refinansowania krótkoterminowych pożyczek przypadających do spłaty, a wobec tego nie przyczynia się w żaden sposób do zwiększenia płynności finansowej spółki.

3.4. Środki wyrównawcze

- (59) Zgodnie z pkt 35 i 36 wytycznych należy podjąć kroki na rzecz złagodzenia, w miarę możliwości, niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy państwa. Jednakże zgodnie z pkt 36 wytycznych, takie środki wyrównawcze nie są wymagane, jeżeli udział beneficjenta pomocy we właściwym rynku jest niewielki. W takich przypadkach środki wyrównawcze nie są warunkiem koniecznym do uznania pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (60) Komisja nie kwestionuje informacji słoweńskich władz, że Novoles Straža działa aktywnie na kilku rynkach produktowych, wśród nich na rynku sklejk, krzesel oraz innych mebli. W odniesieniu do sklejki Komisja podkreśla, że w sprawie dotyczącej połączenia przedsiębiorstw „wyniki badania rynku w znacznym stopniu potwierdziły, że różne rodzaje płyt na bazie drewna takie, jak sklejka, płyty pilśniowe twarde, surowe płyty wiórowe, płyty wiórowe powlekane, laminaty dekoracyjne (HPL/CPL) oraz drewnopochodne komponenty paneli dla przemysłu meblowego i budowlanego zaliczają się do odrębnych rynków produktowych”⁽¹⁵⁾.
- (61) W celu zdefiniowania właściwego rynku, Słowenia dostarczyła Komisji badanie rynku, które zawiera informacje o udziałach we właściwych rynkach produktowych w UE-25. Komisja w zasadzie nie ma podstaw, by w tym

względnie odstąpić od założenia przyjętego w przypisie 20 wytycznych, że rynkiem właściwym jest EOG. Komisja przypomina, że poprzednio przeprowadziła kilka badań rynków funkcjonujących w ramach sektora produktów drewnopochodnych (wśród nich w szczególności płyt wiórowych z drewna) w kontekście sprawy dotyczącej połączenia przedsiębiorstw⁽¹⁶⁾, i doszła do wniosku, że właściwy rynek jest szerszy niż rynek krajowy i że ma co najmniej regionalny zasięg transgraniczny. Wytworzył się on wskutek znacznych transgranicznych przepływów handlowych. Istnienie podobnych przepływów handlowych w przypadku sklejki potwierdziły dane liczbowe dostarczone przez wewnętrznych ekspertów Komisji (poza tym wewnątrzspółnotowa sprzedaż eksportowa spółki Novoles Straža ma dominujący udział w obrotach spółki – 60 %). Ponadto stwierdzono, że transgraniczny rynek regionalny obejmuje obszar w odległości około 1 000 km, przy czym odległość ta waha się w zależności od wartości dodanej produktów, tzn. była ona nawet większa w przypadku produktów powlekanych w porównaniu z produktami niepowlekany. Ponieważ sklejka jest już produktem wyższej jakości, a wywóz dotyczy w głównej mierze sklejki fornirowanej, koszty transportu są niższe w przypadku sklejki niż płyt wiórowych (i nawet jeszcze niższe dla krzesel i innych mebli ze sklejki). Wobec powyższego Komisja uważa, że właściwym rynkiem dla produktów wytwarzanych przez spółkę Novoles Straža powinna być istotna część terytorium UE-25, jeżeli nie całe terytorium EOG lub całe terytorium UE-25.

- (62) Przyjmując, że w każdym razie udział spółki Novoles Straža w rynku w UE-25 jest nie większy niż 0,13 % i że powinien on w zasadzie zwiększyć się nie więcej niż dwukrotnie, gdyby rynek geograficzny zmniejszył się o połowę, Komisja uważa, że udział w rynku jest w dalszym ciągu mniejszy niż 1 %, a jeśli wziąć pod uwagę także to, że rynek obejmuje znaczną liczbę małych i średnich producentów, udział ten można uznać za niewielki⁽¹⁷⁾. W związku z tym, zastosowanie środków wyrównawczych w celu zapewnienia zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem nie jest konieczne.

3.5. Inne rodzaje pomocy

- (63) Słowenia dostarczyła ponadto Komisji wystarczające informacje o wszystkich innych rodzajach pomocy otrzymanych przez spółkę, w celu umożliwienia właściwej oceny przestrzegania zasady „jednorazowej pomocy”. Zgodnie z tą zasadą, ustanowioną w pkt 48 i nast. wytycznych, Komisja nie może zatwierdzić pomocy na restrukturyzację na rzecz spółki, która poprzednio otrzymała już taką pomoc. Zdaniem Komisji ta zasada wymaga uwzględnienia każdej pomocy na restrukturyzację, udzielonej w ciągu dziesięciu lat poprzedzających przyznanie rozpatrywanej w danym przypadku pomocy, niezależnie od tego, czy pierwsza pomoc państwa została udzielona przed przystąpieniem państwa członkowskiego do UE.

⁽¹³⁾ Zostało to potwierdzone w decyzji Komisji z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie N 464/05 AB *Kauno* (Dz.U. C 270 z 7.11.2006, str. 5), motyw 17 i, w odniesieniu do przepływu środków pieniężnych, na podstawie wytycznych z 1999 r., w decyzji Komisji w sprawie C-19/2000 *TGI* (Dz.U. L 62 z 5.3.2002, str. 30), motyw 106 oraz w sprawie C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle* (Dz.U. L 287 z 14.11.2000, str. 51), motyw 52.

⁽¹⁴⁾ Patrz także: decyzja Komisji w sprawie C39/2000 *Doppstadt* (Dz.U. L 108 z 30.4.2003, str. 8), motyw 74 i sprawie C 33/1998 *Babcock Wilcox* (Dz.U. L 67 z 9.3.2002, str. 50).

⁽¹⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 28 czerwca 2006, sprawa nr COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, motyw 11.

⁽¹⁶⁾ Decyzja Komisji z dnia 28 czerwca 2006, sprawa nr COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, motyw 13.

⁽¹⁷⁾ Przynajmniej w świetle innych przykładów analizowanych według wytycznych z 1999 r., patrz: decyzja Komisji w sprawie C-3/2005 *FSO* (Dz. U. C 100 z 26.4.2005, str. 2), motyw 38 i nast.

(64) Komisja stwierdza po pierwsze, że spółka nie otrzymała w przeszłości żadnej pomocy na restrukturyzację. W szczególności, wątpliwości Komisji co do tego, czy pomoc w wysokości 18,1 mln SIT (75 000 EUR), udzielona w 1999 r. w formie subsydium stopy procentowej, mogła stanowić pomoc na restrukturyzację, zostały rozwiane, ponieważ spółka w tamtym czasie miała rating kredytowy A/B i w związku z tym nie mogła być traktowana jako przeżywająca trudności, a pomoc nie mogła być uznana za pomoc na restrukturyzację, która mogła spowodować naruszenie warunku „jednorazowej pomocy”.

(65) Ponadto Komisja zwraca uwagę na korektę omyłki w informacjach wcześniej przedłożonych przez słoweńskie władze, którą powieliła w decyzji o wszczęciu postępowania, co oznacza, że wszystkie środki pomocy wymienione w tej decyzji są zgodne z zasadą *de minimis*⁽¹⁸⁾. Co więcej słoweńskie władze wyjaśniły, że wszystkie te środki pomocy zostały zastosowane przed przystąpieniem Słowenii do UE z przeznaczeniem na inne cele niż pomoc na restrukturyzację. W związku z tym ocena pomocy wykracza poza zakres kompetencji Komisji, a fakt, że spółka przeżywała trudności nie czyni tej pomocy pomocą na restrukturyzację w świetle wytycznych z 1999 r.⁽¹⁹⁾, zatem warunek „jednorazowej pomocy” nie jest naruszony przez żaden z tych wcześniej przyznanych środków pomocy.

VI. WNIOSEK

(66) W świetle powyższego, Komisja uznaje, że przedmiotowa pomoc jest pomocą na restrukturyzację, która jest zgodna z warunkami obowiązujących wytycznych, tj. wytycznych z 1999 r. dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację. W związku z tym Komisja stwierdza, że chociaż Słowenia wdrożyła pomoc na restrukturyzację na rzecz Novoles Straža niezgodnie z prawem, z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE, pomoc państwa jest zgodna ze wspólnym rynkiem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, którą Słowenia przyznała na rzecz Novoles Straža, jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE i wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, przyjętymi w 1999 r.

Artykuł 2

1. Plan restrukturyzacji należy wdrożyć w całości. Należy podjąć wszelkie działania w celu zapewnienia realizacji planu.

2. Przebieg realizacji planu restrukturyzacji należy monitorować na podstawie rocznych sprawozdań przekazywanych Komisji przez Słowenię. Sprawozdania z działań podjętych w 2007 r. należy przedłożyć do końca stycznia 2008 r., natomiast sprawozdanie z działań podjętych w 2008 r. – do końca stycznia 2009 r. Sprawozdania powinny zawierać szczegółowe informacje o wynikach finansowych spółki i poczynionych inwestycjach.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Słowenii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 10 lipca 2007 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

⁽¹⁸⁾ Patrz: rozporządzenie Komisji nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30).

⁽¹⁹⁾ Ta kwestia może przedstawiać się inaczej w świetle pkt 20 wytycznych z 2004 r.